

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

• **Сєроухов Д.Г.**

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Груцинська Н.М., д. екон. наук, доц.

Проблематика щодо надання адміністративних послуг активно розглядається українською науковою думкою з прийняття Конституції України 28 червня 1996 року. В 90-х роках відбулись серйозні зміни економічної і політичної системи країни, що вплинуло й на обсяги адміністративного регулювання та його правові основи. За радянського періоду адміністративне право існувало в умовах деформованого розвитку галузі та суттєво відставало від розвитку зарубіжних правових систем. Українське адміністративне право, маючи за базу формування радянську систему, не відповідало вимогам часу та потребам суспільного розвитку. В Україні сьогодні відбувається становлення ринкових відносин, тобто формально державне управління вже відійшло у минуле і більш доречним є використання терміну «публічне адміністрування». Але це потребує закріплення його в нормативно-правових документах, чіткого визначення кола учасників цього процесу, їх повноважень тощо. На практиці ще дуже часто здійснюється саме державне управління, тому є багато прикладів у відносинах органів влади з підприємницькими структурами, з громадським сектором, місцевим самоврядуванням тощо. Але розвиток ринкових відносин і демократизації суспільства є незворотним, що підкреслює актуальність нового терміну.

Якщо до складу публічних адміністрацій включаються органи місцевого самоврядування, то обмеження їх повноважень тільки забезпеченням реалізації законів та наданням послуг не відповідає дійсності. На практиці вони виконують набагато більший обсяг робіт з організації життєдіяльності територіальних громад. Це розробка перспективних і поточних планів і програм, створення умов для їх реалізації, контроль і оцінка результатів тощо. Адміністрування – цілеспрямована взаємодія публічних адміністрацій з юридичними та фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та підзаконних актів і виконання частини основних функцій: орієнтуючого планування, що визначає бажані напрямки розвитку, створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії, розподілу праці, кооперування та координування діяльності, моніторинг результатів. Надання адміністративних послуг на сучасному етапі розвитку займає значне місце в системі науки про державне управління. Дослідники стверджують, що сама ідея надання послуг суспільству органами влади в Європі з'явилася ще за часів формування буржуазії, а остаточно введена в практичну діяльність урядів у другій половині ХХ ст. У цей час уряди європейських країн: Великобританії, Франції, Німеччини - почали застосовувати практику приватного сектору з надання послуг до роботи органів державного управління [1].

Країни Європи почали реформування державного управління, звертаючи особливу увагу на нову якість відносин органів державного управління з фізичними та юридичними особами. На рівні ЄС розроблено відповідне законодавство, а кожна країна адаптувала його до своїх реалій [2].

Отже, вивчення проблем адміністративних послуг бере свій початок від західних досліджень сфери державного управління, адміністративного права й політології. Отже, дати визначення такій діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування як надання адміністративних послуг можна завдяки ознакам, які мають адміністративні послуги:

1. Адміністративна послуга надається за заявою фізичної або юридичної особи. Відтак, діяльність, що складає зміст відповідної послуги, здійснюється уповноваженим суб'єктом лише за ініціативою особи, яка потребує такої послуги. Тому діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, що здійснюється за власною ініціативою таких органів (наприклад, інспекційні перевірки) або за скаргами чи іншими зверненнями (пропозиціями, рекомендаціями тощо), не належать до адміністративних послуг.

2. Заява призводить до певного результату, спрямованого на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків особи (рішення індивідуальної дії (адміністративний акт), що ухвалюється щодо конкретної особи і породжує, змінює або припиняє права та/або обов'язки особи. Це рішення може оформлятися у вигляді певного документа (наприклад, свідоцтва про реєстрацію шлюбу, ліцензії на певний вид господарської діяльності) або ж мати характер реєстраційної дії (реєстрація фізичної особи – підприємця, тобто внесення відповідного запису в Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань) тощо; адміністративний договір, за яким відбувається набуття, зміна чи припинення прав та/або обов'язків особи. Наприклад, договір, що укладається між уповноваженим органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування і суб'єктом підприємницької діяльності на місцеві перевезення).

3. Адміністративна послуга є результатом здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг.

Отже, існування різноманітності наукових поглядів щодо визначення поняття “адміністративні послуги” потребує створення єдиної нормативно-правової моделі, яка б у подальшому забезпечила регулювання питання надання адміністративних послуг на належному рівні.

Процес надання адміністративних послуг в Україні потребує подальшого опрацювання та законодавчого врегулювання, оскільки надання послуг насамперед залежить від ефективності діяльності органів виконавчої влади, державних службовців та посадових осіб, які безпосередньо беруть участь у наданні адміністративних послуг. Тому визначення поняття “адміністративні послуги” в Україні залишається проблемним і до сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

2. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.08.2005 № 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>.
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 № 2493-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
4. Грущинська Н.М. Принципи публічного управління та адміністрування в забезпеченні системності реалізації стратегії галузевої спрямованості у сучасних світових умовах. Збірник статей та матеріалів НАУ в умовах динамічного освітнього середовища НАУ. 2019. С.112-124